

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Pénteken, September 8-dikán, 1826.

Orosz Birodalom.

Moskva Aug. 14-dikén: — „Men-
nél inkább közeledik a' koronázás' napja,
annál inkább elevenülnek itt mindenek a'
közönséges piatzokon. Az Orosz Egyház-
nak egyik legnagyobb innepe, a' Vízszent-
elés, mellyen az úgynevezett Almabőjt
kezdődik, tegnap tartatott nagy fényesség-
gel. Két hetek mulva végződik-el. A' Csá-
szári Familia és hozzátartozók' számára a'
Moskva vizén állítottak-fel egy nagy sá-
torfedelű épületet (pavillont), a' hova a'
Fő Papság kísérte a' Felségeket. A' fényes
indulás reggeli 9 órakor kezdődött-el a'
Tschodova klostromából harangok' zugásá-
val, ágyudurrogással 's a' véghetetlen so-
kaságnak hurrah! kiáltozásával. A' Felsé-
geket 's a' hozzájuk tartozó Nagy Hercze-
geket 's Nagy Herczegnét az Ország'
Nagyjai 's több mint 400 Érsekek, Püspö-
kök és Szerzetes Papok vették körül, kik
nagyobbára arany paszomantos ezüst ma-
téria ruhába voltak öltözködve. A' nép'to-
longása, mint hogy az ájtatoskodás vásár-
napon esett, olly nagy volt, hogy ha a'
Politzia a' Kremlbe való bemenetelt meg
nem gátolta volna, lehetetlen lett volna
sok szerentséflenségeknek nem történni.
Az Istentisztelet után parádé tartatott, melly
után vissza mentek a' Felségek a' Czaarok'
palotájába.

A' Császár és Császárné Aug. 10-dik
napján a' külső Udvarok' követeiknek és
az Orosz birodalombéli öt első Rendeknek,
vagy Nemességnek audentziát adni méltoz-

tattak, 's kegyelmesen elfogadták az ő Fel-
ségek' Moskauba lett szerentsés megérke-
zéseikért való örvendezésseknek jelentését.
Az ezt megelőzőtt napon kegyelmesen hí-
rül adatta vala Császárné ő Felsége a' Fő
Czerimoniamester által, hogy a' Dámák
azon udvarláson, a' melly 11-dikben reg-
gelre vala rendeltetve, Német rövid és
úszó-allyatlan (Schleppetlen) Udvari öltö-
zetekben is megjelenhetnek. A' gavallérok'
audientziája 12 órakor tartatott. Sok drá-
ga szekér és lókészületeket lehetett itt lát-
ni nagy számú szolgálók' kíséretekkel.

Petrowski mellett 60,000 embe-
rekből álló armádával tétetett gyakorlás-
mutatást a' Császár Aug. 11 dikén, a'-hol
minden külső Ministerek, Generálisok és
Tisztek jelen voltak. A' Császár mellett lo-
vaglott az ifju Nagy Herczeg Sándor
Nikolajewitsch Testörző Huszár Regementi
formaruhában, a' melynek ő az Oberstere, 's
midőn elé léptetett a' Regement, annak
az ifju Princez' elibe vágatván, a' Cornet
helyére állott 's úgy léptetett-el a' többekkel
együtt a' Császár előtt.

Aug. 7-dikén ezen gyász alatt az első
szín-játék tartatott a' Moskai kis theatro-
mon énekes játékkal és néző játékkal. Az
elsőnek ez a' Czime: Turco-in-Italia, Ros-
sinitől. Tourner nevű lovaglómester is
meghívta vala ugyan ezen napon a' közön-
séget. De se az ő theatroma se az első,
nem teltek-meg nézőkkel, mint hogy a'
Felségek' bejövetel-tartása 's a' világosítá-
sok eltartóztatták 's más felé vonták vala
a' nép' figyelmet.

Az új nagy théátromon nem fognak játékok adatni a' koronázásnak végződéséig, mint hogy annak belső részei egészen csak bálozásokhoz, maszkurázásokhoz, 's minden féle nagy vendégeskedésekhez vagynak el készítette; a' földszíni ülések be vagynak olly magasan padozva, hogy a' jádzó hellyel éppen egyforma magasak, melly által véghetetlen nagyságra telt az üres hely. Egy olly függő gyertyatartón kívül, mellyen 750 gyertyák világítanak, minden lozsihoz készítettek egy egy igen aranyosnapot is, mellyek előtt mindenütt Árgánd métsai és gyertyák égnek. A' Kárpit és falak is mind úgy készítettek-el, hogy világosítsanak. Még most is sok száz emberek éjjelnappal dolgoznak ezen készületeken. A' Felségek' számára rendeltetett lozsi veres bársonnyal vagynak kikészülve, 's gazdagon megaranyozva.

Aug. 14-dikére Özvegy Császárné Ő Felsége hívatta meg audientziára magához az Orosz öt első rangú Nemességet — a' Dámákat 11, a' férjfiakat 12 órára.

Konstantin Czesarewits Ő Nagy Hercegségét is várták Moskauba, ki is Augustus 20-dikán indult útnak oda Warschauból.

Görög Ország.

A' Mainotáknak Ibrahim Basával Julius' lefolyta alatt eléfordult bajlódásaikról már több versben emlékeztünk holmi dirib darab bizontalan tudósítások után. Most egyszerre megérkezvén a' Görög Országi Közönséges Ujságnak Julius' 12-dikétől fogva 22-dikéig kijött levelei, ezekben szép rendel eléadattatva vagynak mind ezek a' történetek, mint itt következnek: — ;

„Nauplia Jul. 8-dikán. Minekutánna Ibrahim a' Missolonginál való hosszas bajlódások után, Patrásból, Kalavritán 's Tripolitzán által Moréának déli ré-

szeire lenyomult 's ott magát a' Messeniai várakban kinyugotta volna, Spártát (a' Mainoták' tartományát) választá a' maga újabb győzedelmei théátromává. Ő nem tudta azt, hogy a' Mainoták, ámbár a' magok tulajdonképpen való hazájokon, Mainán kívül, ezen Görög hadakozásban még eddig semmi munkás részt nem vettek is, de ha kívántatni fog a' magok tulajdon földjén mindenkor alkalmasok azt megmutatni, hogy ők valósággal a' Spartaiak' maradékaik légyenek, 's éppen azt a' tartományt lakják, hol régen a' Spártaiak laknak.

„Jul. 3-dikán meghozták holmi szökevények 's egyéb hiteles személyek, is a' Vergában, az egyik főbb Armyronévű Spartai öböl mellett, öszszeseregelve levő Spártai fegyveresekhez, hogy a' tőlök nem messze tanyázó ellenség ahoz készíti magát, hogy a' következő napon őket megtámodja. Erre nézve ők se vesztettek 's ahoz készültek, hogy méltó módon fogadhassák a' hívatlan vendégeket, 's táboraikat (így nevezik sántzaikat a' Mainoták) megrakták fegyveresekkel.

Ibrahim Basa pedig egy nappal előre hajóra ülvén az ezen öbölbe alá 's feltsavargó hadi és szállító hajókkal elevezett, hogy a' Mainai partokat kikémlelvén sergeinek próbatételeit a' tengerről is segittse, 's útjában azt is tette, hogy Trachilára, Demetrire, és Kitriára rájok ágyuztatott: hanem az ő ágyuzóji, tsak oda nem értek, hova czéloztak, mint a' Diogenes stutzosa, kiről, azt mesélik, hogy olly' rossz lövő volt, hogy Diogenes úgy tsúfolódott véle, hogy ha valaki azt akarja, hogy ne érje ezen stutzosnak golyóbisa, tsak oda álljon, hova irányoz, mert ott semmi baja se fog lenni.

„Jul. 4-dikén valósággal megjelent a' szárazon Vergánál az ellenséges sereg, melly a' reguláris és nem-reguláris serget öszsze számlálván, valami 7—8 ezer

gyalogokból és lovasokból állhatott. Midőn a' Spartaiak az ellenséget jöni látták, mint jó Keresztyének onnét felülről kérték a' segedelmet, 's azonnal beállottak félelem nélkül helyeikre, a' lévén ohajtások, hogy ezen sántzok nekik vagy sír vagy győzedelmi kapuk gyanánt szolgáljanak. Azonközben megjelent az ellenség, elkezdődött a' verekedés, 's mind két rész vetélkedve iparkodotta' másikelől elragadni a' győzedelmi pályát. Kilentzszer tsapott az ellen a' Spártaiakra és kilentzszer veretett vissza. A' Spartaiak valóságos Spártai vitézséggel és állhatatossággal viselték magokat, 's betsületére szolgáltak azon névnek, mellyet viselnek; úgy, hogy látván az ellenség, hogy melly sok kárt vall a'-nélkül, hogy valamit árthatna, magát 10 óráig tartott félbeszakadás nélkül való verekedés után vissza vonta, a' Spartaiak ellenben egész elragadtatással kirohantak táboraik között 's nyomban üzöbevették a' futó ellenséget; ki is így kiáltott fel futásközben: „Bravó Spártaiak!” — még az ellenség is tudja betsülni a' bátor embert.

„Itt 500 emberek estek-el az ellenség' sorai között, kik közt egy fő ember is találtatott, de nem tudjuk, ki és mitsoda rangú. Az ő sebesei kétség kívül még többen voltak; kiknek valóságos számát ő maga tudhatja legjobban. Elvettük 10 legszebb lovait, 's megöltünk 20-szat. Egyéb nyereségünk is gazdag volt. Még többet vesztett volna az ellenség, ha a' Spártaiak, kik már útban voltak, mind jókor megérkezettek volna a' tsátára; de későre érkeztek-meg. A' Spártai sereg Vergában 5000 emberekből állott, de 2 vagy 3 napok alatt 8—9 ezer emberekre kellett szaporodnia, mint hogy Mauromichali Konstantin és György meg nem szüntek verbuálni. Kívánva várjuk az újabb tudósításokat, hogy láthassuk mi lett ezen fényes győzedelemnek további resultuma.

„A' vezérek következő nevűek voltak ezen tsatában: Mauromichali Anastasius, Kumunduraki Galani, Katzako Illyés, Trupaki Antonaki, Grigoraki György, Kristea István, Kassonako Panajokaki, Kapetan Antonaki, Pikulaki István.

„Ugyan azon szökevények, kik az ellenségnek Verga felő való közelgetését megjelentették vala, hírt tettek a'-felől is, hogy egymás ellenséges tsapat Navarinból kiindulván, midőn Arkádia mellé a' Kube (bólhajtás) nevű szoross úthoz megérkezett volna, itt 500 Arkádiai vitézek az útját elállották és Navarin felé visszakergették, 's kárt is okoztak neki, mint hogy szemeikkel látták, hogy sebeseiket Nissibe szállították.

„Nauplia Jun. 9-dikén. Ma dél előtt leveleket vevénk Mauromichali Konstantintól Jul. 5 dik és 7-dik napjairól, mellyekben a' Spártaiaknak újabb győzedelmeskedéseikről tudósittatunk. Midőn látná az ellenség, hogy a' Spártaiak mind Armyro felé fordultak 's mind ezen vidéknek oltalmazására szaladnának össze, azt gondolta, hogy e'-szerént Spárta egyéb vidékeinek éppen emberek nélkül kellett hagyattatni: erre nézve úgy vélekedett, hogy tsalt vét a' Spartaiaknak 's ez által éri-el a' mit erő által el nem érhetett. Illy czélzással tselekedte, hogy Armyro felé a' Spártaiak' Logere vagy mint ők nevezik Tabora ellen is ismét elényomulván, a' tulajdonképpen való Mainában lévő Dirához is kiszállított a' tengerről egy tsapatot, a' melly 1500 emberekből állott 's váratlan érkezvén oda már Tsimo-vaig elényomult vala: hanem széllyel futván a' vakmerő bátor tselekedetnek híre, a' falukról azonnal nem tsak a' férjfiak, hanem még az aszszonyok is össze futottak, hogy ezen Török és Arabs serget az ő vakmerő próbatételért megbüntessék.

Szerentsére Ma u r o m i c h a l i Konstantin is egy segítő sereggel A r m y r o felé sietvén, éppen ekkor a' tájon volt, hova az ellenség kiszállott vala, 's látván a' veszedelmet azonnal a' lakosokhoz tsatolta magát, 's az ellenségre ütven azt éppen a' tenger partig kergette, hol ennek az a' szerentséje vala, hogy a' T s u d a r y nevű erős tanyába bekapván, ott a' hajókról is védelméztetett. De ezen jó fekvésben se sokáig állhattak-meg az Arabsok, mint hogy Jul. 5-kén őket ismét elkezdették háborgatni 's 7-dikben jó reggel rájuk ütven, néhányat megöldöstek, másokat elfogtak, 's ismét másokat a' tengerbe fullasztottak a' Görögök, úgy hogy a' kiszállottaknak legfeljebb egy harmad része ha életben a' hajókra vissza mehetett. Illy vége leve az A r a b s o k Diróhoz lett kiszállásának 's az Ibrahim Strategemájának.

Ibrahim hallhatta talám de kétség kívül nem hitte, hogy S p á r t á b a n az aszszonyok is értenek a' fegyverforgatáshoz 's vetélkednek a' férjfiakkal annak forgatásában: most tapasztalhatta, ha maga személyesen nem is, legalább az armádája; mert közel 500 aszszonyok felfegyverkezve, és sok mások tsak azzal a' mit hirtelen kezekbe kaphattak, rohantak az ellenségre, 's vetélkedve verekedtek az ellenséggel. Ott tehát, hol az aszszonyemberek és már a' gyermekek is fegyvert viselnek, 's tsatáznak, ne próbáljon Ibrahim az ország' belső részére benyomulni, 's jobb lesz néki a' ditsőségkeresésre másutt keresni théatromot!

„Jul. 8-dikán még egyszer réa ütött az Armyroi sereg, az ellenségre 's addig nyomta, míg meglehetősen vesztéssel magát Kalamatáig vissza nem vonta; de reméljük, hogy ott se fog nyugalomban megmaradni, mint hogy a' M o r é a i a k minden felől össze kezdtek futni az Armyroi táborhoz, 's az itt tanyázó sereg

olly módon nevededik, hogy nem soká a' sík mezőn is szembe fog szállani mérészeni az Ibrahim sergeivel, 's ötet arra fogja kényszeríteni, hogy a' várakba vonuljon be sergeivel.

„N a u p l i a Jul. 15-dikén. A' fenn megnevezett Armyrói vezérek, attól tartván, hogy talám az ellenség majd még nagyobb erőt is hozhat ellenek, K o l o k o t r o n i h e z küldtek segítségért, ki azonnal útnak is indult 2100 emberekkel 's J a t r o k o, M e l o t o p u l o és P e t i m e z a nevű Generálisokkal, és Jul. 5-dikén már közelgetett is a' tsatázó mező felé, hanem az Armyrioi armáda már az ő megérkezése előtt megverekedett az ellenséggel, 's e'szerént elváltak egymástól. Azonban úgy látszik, hogy az ellenség tudósittatva volt a' felől, hogy a' Görögöknek segítsége érkezett, 's azért vonta illy hirtelen vissza magát Kalamatához, hol 8 dikban a' Kalamata pataka mellett szállott-meg: különben 5-dikben estve még verekedés lehetett volna Armyrónál, mint hogy Kolokotroni azon éjjel véletlenül rá akart ütni az ellenségre. Elvégződven e'szerént Ibrahimnak a' Mainaiak ellen való próbatétele, az ő hajóji részint N i s s i kikötő helyibe eveztek-bé, részint Modonnál és Koronnál alapodtak-meg.“

R e s c h i d r ő l a' Seraskierről is emlékezik valamit ezen Görög Közönséges Ujságnak Jul. 19-dikén költ darabja, illy szavakkal: — „

„Jul. 13-dikán Lovasok nyomultak elé a' R e s c h i d B a s a' armádájától egész Athénéig, de még ekkor vissza verettek; a' Seraskier Reschid Kiajája (Helytartója) is beütött Attikába; maga Reschid ekkor még Thébébe volt.

„S p á r t á t o l egészen eltávozott Ibrahim 's most Modon és Koron táján a' keskeny úton tartozkodik.

Ugyan a' Görög Közönséges ujság jelenté Jul. 22-dikén, hogy azon Törökök, kik Attikába beütöttek Athenének ostromlásához fogtak; 1500 Görögök védelmezik ezen híres várost 's a' hozzá tartozó hasonló nevezetes régiséget Akropolist.

A' Görög szigetek nagy várakozásban vagynak Számós szigete sorsának kimenetele eránt, hogy tudhassák mihez keljen tartani magokat.

Nápoliban nagy félelem van Athénére nézve; az ott fel 's alá utazó sergek sürgetve meghívattattak, hogy mind Athéne felé vegyék útjokat 's kergessék-el onét a' Reschid sergeit. Gura, ki Akropolisban vezérkedik és az ott lévő Ország Biztosság, Proklamációt adott ki Jul. 10-dikén, mellyben jelentik, hogy ők is úgy fogják védelmezni magokat, mint Messolongi védelmezte, 's inkább a' Propylaeák és egyéb régiségek alá temettetik magokat, hogy sem megengedjék, hogy ezen monumentumokat a' Barbarusok' füstje még egyszer megfüstölje.

Nagy Britannia.

Azon két gőzhajókról, mellyek a' Cochrane' hajós sergihez tartoznak, de a' mellyeket a' Themse' vizén a' Vámos tisztek letartoztattak, illy jegyzéseket közöl a' Londoni Globe: „Ezen két hajóknak neveik Probatétel és Elleneállhatatlan (Entreprise és Irresistible). Az első tekintetre meg lehet őket esmerni, hogy nem Angliában építették, mint hogy az eddig Angliában építettett gőz hajók között egyhez se hasonlítanak. Legszembetűnőbb rajtok az ő két végeik' hegyes szeglete. Nagyon laposak lévén nem merülnek nagyon le a' vízbe, melly szerént éppen az ellenség mellé evezhetnek minkeelőtte ez meglátná őket. Keskenyek és laposak lévén, a' legkeskenyebb öblökbe 's legkissebb folyók' torkaiba benyomul-

hatnak; 14—16 hatvannyóltz fontos ágyuk kilállittathatnak rajtok, két és három mőzarakkal együtt. Nagyon erős készületű az ügy nevezett gerintz gerendájok, melyből azt lehet kihozni, hogy bombárd-hajóknak vagynak építetve; 150 lábnyomnyi hosszak és 25 szélesek. Két gőz-maschina találtatik mindeniken, mellyek között egy egy 50 ló-erővel bír. Olly sebesen eveznek, mint akár mellyik más. Van három árbotzfájok is az evezésre, talám előrevigyásból, mert különben úgy látszik, hogy leginkább a' gőz' ereje van tekintetbe véve. Mindeniknek van 50—60 embere. A' tisztek' kamarájik nagyon kitsinyek, mert szűk a' hely. Gondolják, hogy a' hajók' végének hegyessége arra való volna, hogy ha a' környülállás kívánja, azzal lehessen neki rohanni az ellenség' hajója' derekának. Egyszóval úgy látszik, hogy egész alkotások hadakozáshoz van készűlve: igazis, hogy a' hadi mesterség ezeknél veszedelmesebb eszközt még soha fel nem talált.

A' Párisi Monitör így írt Görög országról Aug. 30-dikán: — „Egy tengeri tsatában, a' melly Számóstól nem messze elé fordúlt 's minden véghatározású resultatum nélkül végződött, a' Kanaris gyujtóját az ellenséges golyóbisok elsűlyesztették 's őtet magát terhessen megsebesítették, melly után Naxos szigetére vitetett, hova Frantzia Admirális Rigny sietve elkűldötte a' Dophinoise nevű gályát, megparantsolván az azon lévő fő orvosnak, hogy ezen Ipsarai bátor tengeri vezérnek meggyógyításán minden módon iparkodjék.

„A' Görögök Athéné városát felégetvén, a' fellegvárnak védelmezésére fordították minden iparkodássokat. A' Törökök a' Piraeust, Athéné kikötőhelyét, elfoglalták. Oberst Fabvier is sietve útnak indúlt 1000 emberekkel Attika felé, így tseleked-

tek 1500 Rumélióták is Naupliából. Reschid valami 7—8 ezer emberekkel lepte-meg Attikát. Ibrahim eltávozott Nissitől és Tripolitzába vette útját. A Görök hadi hajóknak egy része még Hydránál áll.

„Cochrane még nem érkezett az Archipelagusra, ámbár holmi hadikészületek sőt tiszték is megérkeztek oda, a kik őtet várják, de magoknak sints egész reménségek megérkezéséhez. Egy gőz hajója a Szárdinia partokhoz kötött-ki. Mondják, hogy a gőz-maschinájának lett valami baja.

Magyar Ország.

Po s o n y Sept. 5-dikén. — Ezen hónap' 2-dikán délutáni egy órakor a' 140-dik Országos Elegyes Gyűlés tartatván, ebben egy, Császár és Király Ő Felségétől Persenbeugbol Aug. 30-dikán költ és az Országgyűléshez intézett Felséges Resolutio olvastatott-fel az ugyan Aug. 30-dikán a' Nograd Vármegyéhez intéztetett Felséges Rescriptumra nézve.

Sept. 4-dikén ismét Országos Ülések tartattak, tudniillik a' Rendek által 9, a' Mágnások által 11 órakor, midőn ismét az Adozásnak dolga felett folytak a' tanátskozáások a' Rendek Táblájánál, a' melly a' maga erről való Izenetét a' Felső Táblához által küldvén, ez a'-felett délutáni egy óráig folytatta tanátskozásait.

A' Nagy Méltóságú R. Helytartó Tanátstól kiadatott Rendelés szerint, az Univeritásnál a' Brezánotzy Ádám Úr jubiláltatása által üresen maradott Egyházi Törvények' tanítószéke, mellyel 1200 esztendőnként való fizetés van özsze köttelve, megüresedvén, f.e. Novemberének 16-kán, valamint a' Pesti ugy a' Bécsi Univeritásoknál **Conkursus** fog tartatni,

olly meghatározott jelentéssel, hogy ezen tanító székre tsak olly személyek kándidáltathatnak, kik a' Törvényes tudománynak minden ágaiban jártasok.

S z o m b a t h e l y r ö l Aug. 19-dikén. Midőn a' Hazának Posonyban özsze sereglett Atyjai olly tudós nemzeti Társaság felállítására felől tanátskoznak, melynek a' honni nyelv' tökéletesítése, és terjesztése által a' Magyar Haza' különböző nyelvű polgárinak szorosabb özsze köttetése, a' Nemzet' polgári erősödése, és a' Magyar nemzet' létének bátorságba helyheztetése tétetik czélul: néhány kissebb Egyesületek mintegy előljáróban ditséretes buzgósággal ugyan azon czélnak eszközlésében fáradoznak. Ezek között méltán helyet adhatunk a' Szombathelyi Lyceumbeli Ifjúság' Magyar Társaságának, melly a' folyó hónap' 17-dikén délután számos hallgatók' jelenlétében negyedik öröm innepét ülé. Ez egy derék Magyar nótával nyittaték meg, melynek kellemetes zengése közben a' nyomtatásban megjelent: „Válogatott állítások a' Magyar Nyelvtudományból“ osztatának el. Ezeknek ajánló levelén eme' szavakat olvashatni:

MOHÁCSNÁL.

AUGUST. XXIX. MDXXVI.
HAZAJOKÉRT. HAZÁNKÉRT.
VÉRZETT. ODA. VESZETT.
FIATAL. KIRÁLYUNK.
HUSZONKÉT. EZER.

FŐ EMBEREINK. NEMESEINK.
VITÉZEINK.

DICSŐ ÁRNYÉKAINAK.
HARMADIK. SZÁZAT. EMLÉKŰL.
SZENTELVE.

Ezeket követé Polák Ignácznak jelenen kidolgozott békösöntő beszéde: „Az emberi nyelv' tsuda hatalmáról“; azután Tóth István' illy című értekezése: „A'

tavaszképe az Ifjúságnak“; továbbá Csernel Ignác fordítása Friedrichnek satyrischer Feldzug nevű munkájából ezen felírás alatt: „A' Szamár természetének leírása“; végre Imrovics László, 's Nyikos Mihály dolgozásai, amaz a' „Jövendőnek tükrét érzékeny festésben“; ez pedig „A' Mohátsi szerentsétlen ütközetet 1526-ban“ történet írásban adván elő. Közben-közben pedig tudós vitatások fordulának elő a' Magyar Nyelv-tudományból. Név szerént a' három következő állítások eránt előfordult vetekedések minden hallgató' figyelmét magokra vonták: „Gyökérszavaink, valamint ragasztékaink is mindannyi jelentő nevek. Nintsenek tehát néma gyökérszavaink. — Kifejtven az ige hajtogatásban előforduló részeket nyelvünkben három ige hajtogatást állítunk, melyek közül a' másodikat vagy is az ik-es igéket a' soha meg nem szakadott nyelv szokás által védelmezzük. — Meghasonlottak Irójink a' j és y, úgy szinte a' cs és cz, vagy ts és tz betük eránt: mi az első esetben a' szó nyomozás' útmutatásánál fogva a' j betűt védjük a' másikkban pedig a' nyelv philosophia' tanátsa után a' cs és cz-vel élést oltalmazzuk.“ Ezek után Imrovics László Társai' nevében illendően elbűtsúzván, a' nagy érdemű hallgatóktól a' folyó esztendei Aurorában illy fellyülírás alatt találtató Dal: „A' Magyarokhoz“, muzsika eszközök mellett néhány kiválasztott Ifjak által, kik között Gyulai G a a l Pál szava' kellemetességével magát megkülömbözteté, elénekeltetett. Megjegyzést érdemel azon környülállás, hogy az említett napon négy óra után a' rekkenő hévség olly tikkasztó vala a' szűk iskolai falak között, hogy majd nem mindnyáján vízben valának: a' számos hallgatók közül mindazáltal tsak egy sem távozik el eme' nemzeti innep' befejezése előtt. Legyen ezekért az egész Hazá előtt szíves köszönet T. T. Bitnitz Lajos Úrnak, ki

hivatalbeli foglalatosságának pontos tellyesítése mellett a' Magyar Nyelv-tudomány' jutalom nélkül való tanítására, 's a' szóban lévő Társaság' tsupán tsak hazafiúságból való kormányozására, és pedig ollyatén kormányozására elégséges időt tud gazdálkodni, hogy semmi példához, vagy mint mondják, mustrához nem kötvén magát szolgálai módon, ugyan azt esztendőről esztendőre tökéletesebbé teszi.

Azon Miskolczi Nemzeti játszó Társaság, melynek megjelenését annak idejében jelentettük, és egy némelly magános tudósítás szerént a' 18-dik levelünkben érdemeiről is szóllottunk, a' nagyobb Publicum, és önnön tapasztalásunk szerént igen ditséretes előmenetelt mutat a' színjátszói mesterségben. A' Társaságnak Igazgatója Czelestin Úr mind a' Játékok' válogatásában helyes ítéletét kimutatta, mind a' Játékok' előadásában jeles tehetségét olly ditséretesen kifejtette, hogy mind eddig az ő remek játszását köz meglegedés, és magasztalás követné. Ugyan is az első játékban, midőn Hamletet játszá, mind testi mozdulásaiban, mind beszédének hangjaiban olly tökéletességet mutatott, hogy őtet a' Német Országból ide jött leghíresebb művészekkel egy erányba helyheztenni senki sem kételkedett. — Ugyan azért a' 4-dik Felvonás után köz tapsolás közben kihívattatott. Játszották még háromszor „Béla Futását“, mint énekes játékot, melyben Fülöpné az egész Közönségnek tetszését megnyerte. — Batori Máriában ugyan Czelestin Úr, mint István Herczeg, köz tapsolást érdemlett. Kemény Simonban pedig szokott remek játszásával úgy megkülömböztette magát, hogy mindjárt az első Felvonás után a' néző Közönség kihívással tisztelte meg. „A' Nap' Szűzei“ nevű játékban Augustus 30-dikán Czeles-

tin Úr, mint Rolla, és Székelyné mint Cora, játékaikkal úgy megkedveltették magokat, hogy amaz előbb is, és a' játék végezetével egymás után köz tapsolással kihivattatnának. Az érdemet megbetsülni igazságos kötelesség; 's ehez képest Székely, és Székelyné játékaikat, valamint a' többi érdemes tagoknak igyekezeteiket is méltó tisztelettel, és ditsérettel említenünk hazafiúi tisztünknek tartottuk, ohajtván, hogy a' Nemzet az ilyen tökéletességre emelkedett játékosait ismerje, és betsülje.

Szabadkáról Aug. 25-dikén. Midőn ezen Ns. Városunkban, néhány lelkes Hazafiaknak elő segélléseikből Nemzeti nyelvünk drága Oskolája, (a' Theátrum) újonnan elkészülvén, a' folyó hónap 24-dikén megnyitott, és benne a' volt Székes Fejérvári, (most Szabadkai) Társaság állandó helyet talált. — Az újonnan épült hely városunkhoz képest a' célnak telyesen megfelel, minthogy az említett Társaság is tőle kitelhető módon tsinosítottván, a' nézőknek szép látást okoz. Az első darab, mellyel megnyitott vala: „Az Öröm Oltára“, Komlóssy Ferencztől, melyben, midőn Ns. városunk ezen tárgy eránt mutatott figyelme eléggé nap fényre tétetett volna, a' Nép' éneke: „Tartsd meg Isten Ferencz Királyt“ 's a' t. a' Színjátzók által elénekeltetett. Ezt követte egy nemzeti Drama, Kisfaludy Károly Úrtól, ezen cím alatt: „Kemény Simon“, a' melly darab, valamint hogy nagy érdemü Szerzőjétől olly fényvel van felruházva, hogy méltán nemzeti Literaturánk' egy derék ágának lehet mondani, úgy ezen derék Játszó Társaság olly pontossággal eljátszodta, hogy a'

nézők számos tapsolásokkal jelentenek megelégedéseket. Nyelvünk' Véd-Angyala vegye őket pártfogása alá, hogy számos évekig díszeskedhessék Nemes városunk illy lelkes művészekkel!

Letenyéről Nemes Szala Vármegyéből Augustus 12-kén. — Ezen Mezőváros Méltóságos Gróf Szapáry Péterné, született Gr. Csáky Juliánna Asszonynak birtoka, hol e' folyó hónap 1-ső napján reggel 9 órakor tűz támadván, egy fertály óra mulva szinte 600 ölnyi térségre terjedő hosszában 45 jobbágy ház, és 43 tsür, és 16 költséges urasági épület lángok' prédájává lett, úgy hogy tsak a' jobbágyság kárát 51,000 forintnál többre lehet betsülni. — Ezen kártékony tűznek veszedelme annyival irtóztatobb, hogy már 14 nappal előbb köz hír által elterjedett az a' rettenetes fenyegetődzés: hogy Letenye Augustus 1-ső napján 9 órakor el fog égni; és noha ennél fogva az Uradalmi Inspector a' vigyázatra minden szükséges rendelést meg tett; mégis a' mint 9 órát a' toronyban elütötte, egyszerre 3 helyen, és pedig egymástól legalább is 100 ölnyi távúlságra, a' tűz fellobbant két jobbágy, és egy major háznál olyan helyeken, hol már 2 órával előbb senki szikrát nem tehetett, mivel azokat több emberek őrizték.

Rima-Szombat-ból írják: hogy T. Tóthpapai János Úr, a' Hazában régen ditséretesen ismért Szem-Orvos, most is egészséges és friss állapotban vagon, 's a' közelebb múlt Augustus elején tudományos tehetségének azt a' szép példáját adta, hogy Orvosi munkája által egy 70 esztendő vak öregnek látását vissza adta.